

*С.Б. Лінкевич,
учитель вищої категорії
учитель початкових класів,
Довбиської ЗОШ І-ІІІ ст.
Баранівського району*

Ігрові технології та інновації в умовах реалізації Нової української школи

«Яка дитина в грі, – писав А.С. Макаренко, – така з багатьох поглядів вона буде і в роботі, коли виросте».

Працюючи з учнями початкових класів та маючи досвід багаторічної праці, звернула увагу на те, що гра – провідний вид діяльності, що визначає розвиток кожної дитини. Це зумовлено особливостями їхнього психічного та фізіологічного розвитку.

Основне завдання, яке ставлю перед собою: навчання дітей проводити в цікавій формі. Адже практика свідчить, що найефективніше діти молодшого шкільного віку сприймають навчальний матеріал, що був поданий цікаво і нестандартно, у вигляді гри.

Гра для дітей є настільки природною, що вони ладні гратися й гратися, приймаючи всі умови з вдячністю, зачаровані перебігом дій, можливістю рухатися, мати успіх серед однокласників. Захопившись грою, дитина не помічає, що вчиться, запам'ятовує нове, орієнтується у незвичайних ситуаціях. Поповнюються запаси її понять, уявлень, розвивається творчість, фантазія.

Сучасного школяра треба вміти захопити навчанням. Тому в методиках навчання і виховання учнів у початковій школі автори нових підручників і в методичних посібниках органічно поєднали ігрову діяльність з навчальною.

Роль ігрової діяльності в початковій школі має важливе місце:

- виробляється звичка зосереджуватися, мислити самостійно, розвивати увагу, прагнути до знань;
- процес навчання стає цікавим, легко долаються труднощі у засвоєнні матеріалу;
- гра створює у дітей бадьорий робочий настрій;
- в руках учителя гра стає інструментом виховання, що дає змогу повніше враховувати вікові особливості дітей, розвивати ініціативу і самостійність, створювати атмосферу свободи, творчого розкриття дитини.

Але існують певні вимоги до гри:

- ігри мають відповідати навчальній програмі;
- ігрові завдання повинні бути не надто легкими, проте й не дуже складними;
- відповідність гри віковим особливостям.

Упродовж багатьох років працюю над темою «Ігрові технології як засіб формування позитивної мотивації учіння».

Сучасний освітній процес неможливо уявити без гри. Саме тому я постійно застосовую і використовую власні розробки різноманітних ігор: дидактичних, інтелектуальних, ігор з віршованими завданнями, ігор-припущень, ігор-загадок, ігор-бесід на уроках і заняттях розвивального характеру на ГПД.

Ігрова діяльність на моїх уроках спрямована на розвиток у дітей уваги, спостережливості, запам'ятовування, порівняння, розвиток цікавості та пізнавальних інтересів.

Я чітко розумію, що найбільша проблема сучасної освіти – втрата мотивації до навчання. Те, як моделюватиметься робота початкової школи у сучасних умовах, значною мірою залежить від особистісної фахової обізнаності, комунікабельності та професійної мобільності учителя.

Саме компетентний, креативний, творчий вчитель має бути вагомим штурвалом у шкільному житті.

Я ніколи не зупиняюся на досягнутому. Як же зробити урок не просто змістовним, а ще й цікавим? Це одне з ключових запитань, яке я ставлю собі щодня. І моя відповідь – модернізація форм і методів навчання.

Як показала практика, універсальним для урізноманітнення сучасного навчання є добірка ігор з використанням набору «Шість цеглинок» LEGO для 1 класу НУШ.

За допомогою цеглинок створюю умови вільно рухатися під час проведення фізкультхвилинок класною кімнатою. Одночасно закріплюючи кольори, а також порядкову лічбу і лічбу у зворотному напрямку, відтворення парних і непарних чисел за допомогою певного кольору. Ефективним і дієвим прийомом є використання цеглинок на засвоєння складу числа, а також на додавання і віднімання чисел без переходу через десяток та утворення двоцифрових чисел, практичні операції з ними. Урізноманітною за допомогою цеглинок LEGO ігри і змагання на уроках фізкультури. Кращій організації роботи сприяють цеглинки у групах і парах змінного складу. Прийоми «Шпигунська гра», «Підступна вежа», «Чарівна карета» з цеглинками сприяють розвитку мотиваційної атмосфери, а також навчають дітей виконувати різні операції з дрібними речами. Це розвиває творчість, спонукає до власної тактики виконання завдань, а також стимулює дітей упевнено братися за нові завдання і самостійно приймати рішення під час виконання складніших завдань.

Інтерактивний метод «Шість капелюхів» дає змогу відшліфувати принципові лінії інтерактиву: лінії рефлексії і лінії набуття досвіду в діалозі.

Саме на нестандартних уроках, конференціях, на захистах проєктів, дискусіях, різноманітних іграх значно підвищується мотивація в кожного з учасників. Це дає змогу спрямувати учнів на пошук раціональних шляхів вирішення проблеми.

Для того, щоб вивчене залишилося у пам'яті дитини і урізноманітнилось, щоб мати змогу навчитися користуватися набутими знаннями, які отримали на уроках, щоб спонукати до самостійності розширення своїх знань, використовую лепбук.

Лепбук – інноваційний спосіб організації освітнього процесу. Тому, використовуючи новизну лепбуку, систематизовую знання учнів, відповідно до теми уроку. Цей вид роботи – спільна діяльність учнів, що дає змогу креативно

підійти до дослідження нового, а також повторення і закріплення вивченого. Завдяки такому тематичному посібнику учні вчать послідовності виконання дій, логічному поєднанню усіх видів роботи. Працюючи разом, школярі мають можливість радитися, вільно спілкуватися, порівнювати, знаходити головне, висловлювати свою думку, прислухатися до ідей товариша, робити спільні висновки.

Емоційне піднесення і почуття розкритості – це сприятливий мікроклімат для кращого засвоєння знань, розкриття здібностей дітей. Якщо залучати до роботи усі органи чуття дитини, то це крок до організації успішного навчання школярів.

Дієвим у формуванні нових понять і навичок є кубик Блума. Використання його у груповій роботі – оптимальна умова розвитку словникового запасу, обміну враженнями і передбачення того, що відбуватиметься далі, вибудовується індивідуальна траєкторія розвитку кожного учня.

Приєм сторітелінгу – це кейс-технологія на уроках в початковій школі. Особливо ефективний для запам'ятовування конкретних фактів. Це й донесення самої ідеї, а не лише інформації. Завдання сторітелінгу впливають на точність і чистоту мови, розвивають усне та писемне мовлення. Різноманітні вправи сторітелінгу, які я впроваджую на уроках, розвивають емоційний інтелект і здатність до емпатії. Ігри-історії на уроках допомагають розрядити навчальну атмосферу, дати перепочити перед новою подачею інформації. Вправи сторітелінгу використовую на уроках для розуміння нової лексики, мовної конструкції. Такі вправи дозволяють зрозуміти логіку часових форм і мотивують вживати їх на практиці, а також не боятися невдач. Ці форми роботи формують критичне мислення.

Концепція Нової української школи наголошує на наскрізних вміннях, які необхідні для формування успішної особистості. Тож, саме проведення ранкових зустрічей – це створення усіх умов для формування особистості нового покоління.

Я визнаю особливу роль ранкових зустрічей в житті моїх учнів – це створення позитивної атмосфери на весь день перебування дітей у школі. Чотири основні компоненти ранкової зустрічі: вітання, обмін інформацією, групове заняття, щоденні новини – дають учням змогу опанувати різноманітні соціальні та навчальні навички, об'єднуючи соціальне, емоційне та інтелектуальне навчання кожного учня зокрема.

Активно впроваджуючи свої напрацювання, мої учні навчилися співпрацювати у командах, малих групах, у парах змінного складу. А також вирішувати проблемні завдання спільно, використовуючи набуті знання. Навчилися самостійно приймати рішення, проявляти гнучкість мислення, творчість, фантазію, креативність.

Я чітко розумію, що безпосередній носій конкретних освітніх нововведень в освітньому процесі – це вчитель. Тому постійно займаюся науково-дослідницькою діяльністю. Маю багато напрацювань, які допомагають впроваджувати ігрові технології і мати очікуваний результат.

Попереду ще три роки клопіткої праці, творчий пошук, різноманітні проблеми та шляхи вирішення. А також модернізація форм, методів навчання і

виховання. Але я розумію, що кожен учень – це унікальна і неповторна індивідуальність. Тому головна мета – зрозуміти кожну особистість та проявити до неї повагу і нести за кожного з 25 учнів велику відповідальність. Моє завдання полягає у створенні атмосфери турботи й підтримки для всіх учнів, яка сприяла б розвитку їхніх можливостей, задовольняла інтелектуальні, емоційні і соціальні потреби. Співпраця учителя і учнів, партнерство на уроці, спільний процес пізнання й відкриття незвіданого, нового, постійне створення ситуації успіху – це шлях до успіху Нової української школи!